

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Název školy	Gymnázium Josefa Ressela, Chrudim, Olbrachtova 291
Název a číslo OP	OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost, CZ. 1.5, Název projektu: Inovace ve vzdělávání na Gymnáziu Chrudim, reg.č.:CZ.1.07/1.5.00/34.0249
Název šablony klíčové aktivity	III/2 Zvyšování kvality výuky prostřednictvím ICT
Tematická oblast (předmět)	MATEMATIKA
Název sady vzdělávacích materiálů	FUNKCE A JEJICH UŽITÍ
Jméno tvůrce vzdělávací sady	Mgr. Bc. Zuzana Leksová
Číslo sady	III/2- 8-3-3
Anotace	Pracovní list – vlastnosti funkcí – grafy funkcí, definiční obor, obor hodnot, monotónnost, omezenost, extrémy, parita, průsečíky, periodicitu, včetně řešení. Povolené pomůcky: rýsovací potřeby. Předpokládaný čas vypracování 30 min.
Ověřeno ve výuce: ročník, třída, dne, předmět	4. ročník vyššího gymnázia, 8.E, 3.10.2012, Matematika

ZADÁNÍ

Příklad 1.

Přiřad'te k sobě odpovídající grafy funkcí a jejich funkční předpisy.

a) $y = -\left(\frac{1}{2}\right)^{x-2} + 3$

e) $y = \frac{2-x}{x+1}$

b) $y = |1-x| - |x+2| + 1$

f) $y = (x+2)^3 - 1$

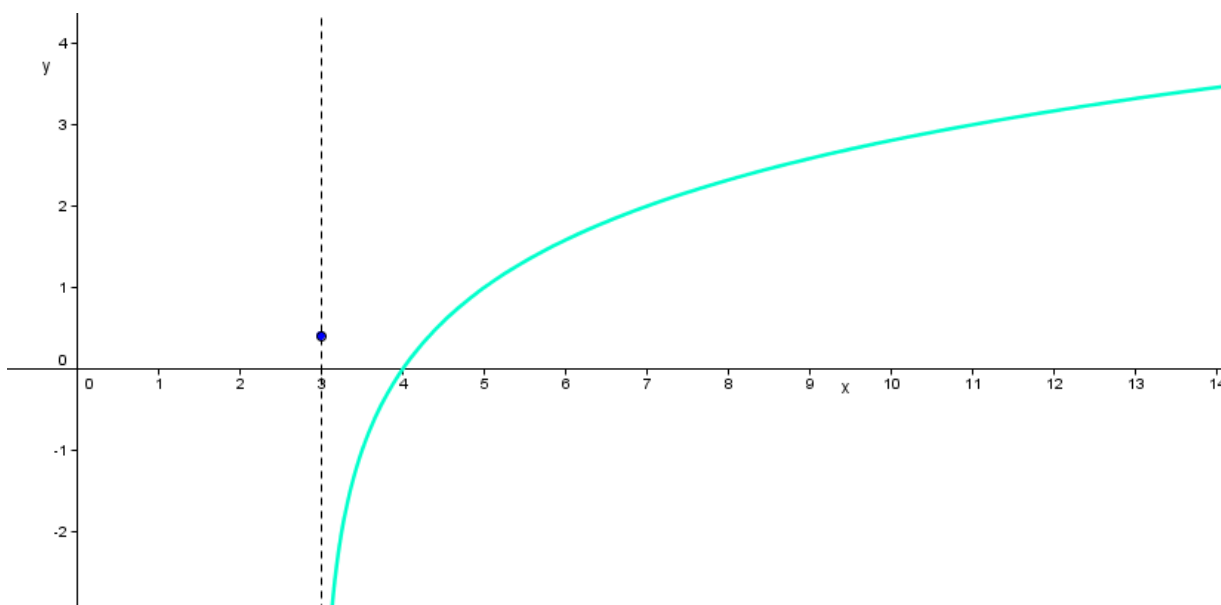
c) $y = |x^{-4} - 3|$

g) $y = |(x-3)^2 - 2|$

d) $y = \log_2(x-3)$

h) $y = 3 \cdot \sin(2x - \pi) - 1$

graf 1

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

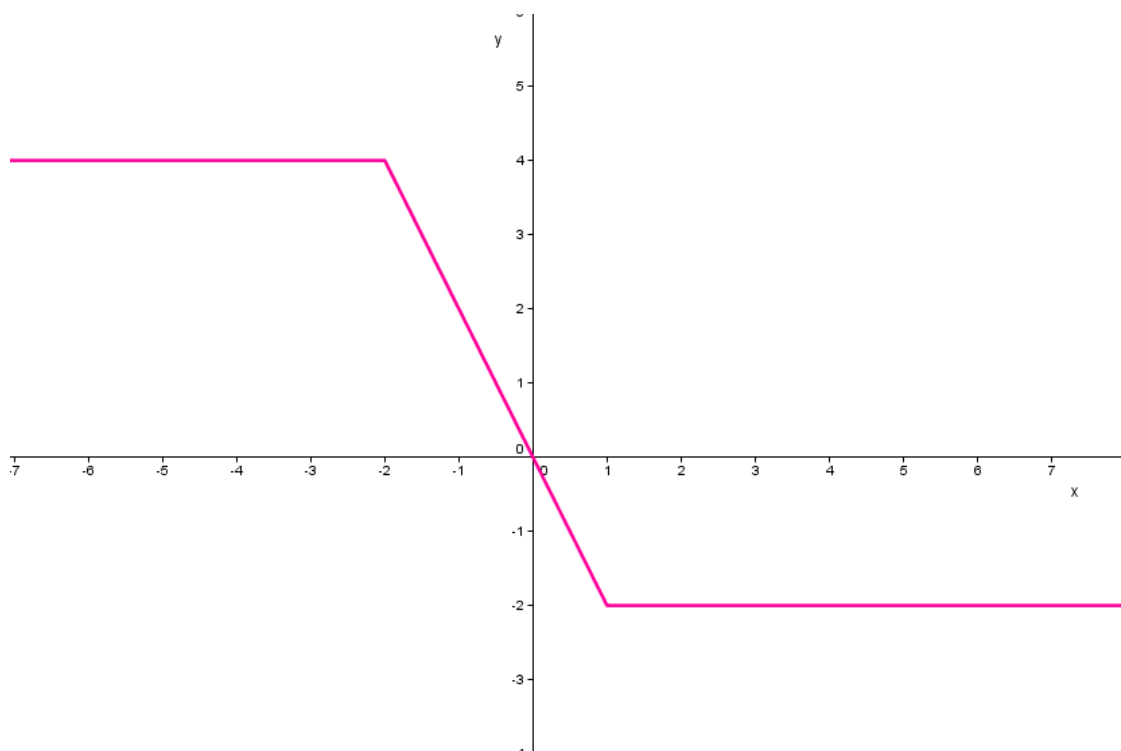

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

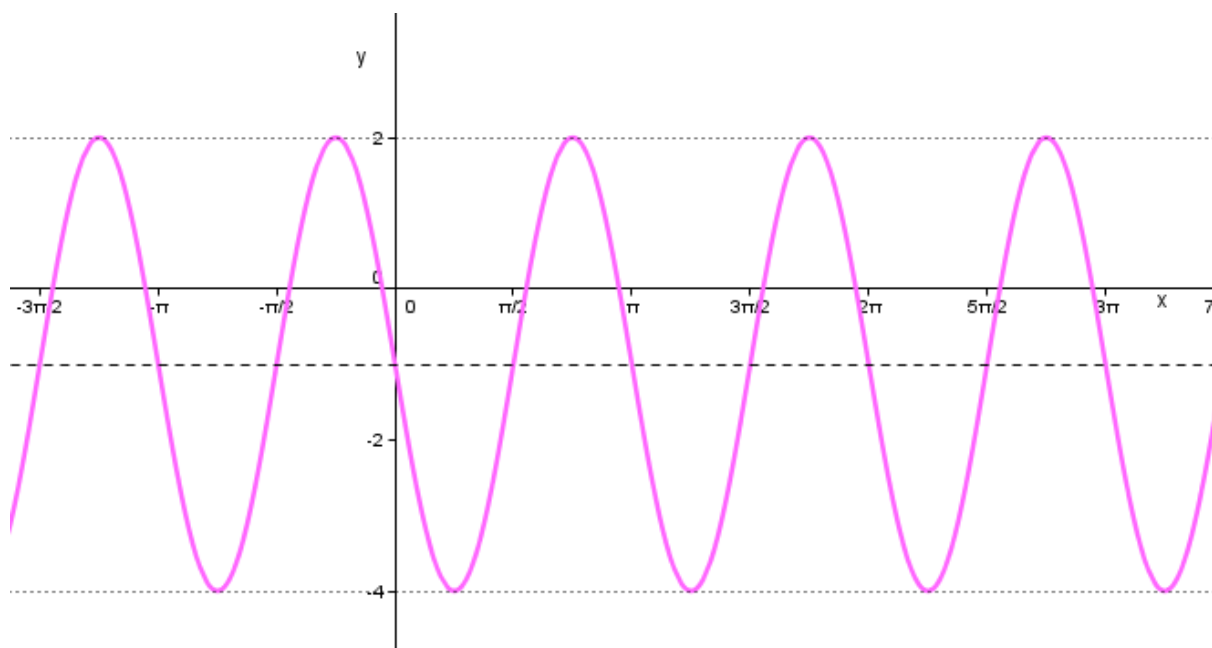

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

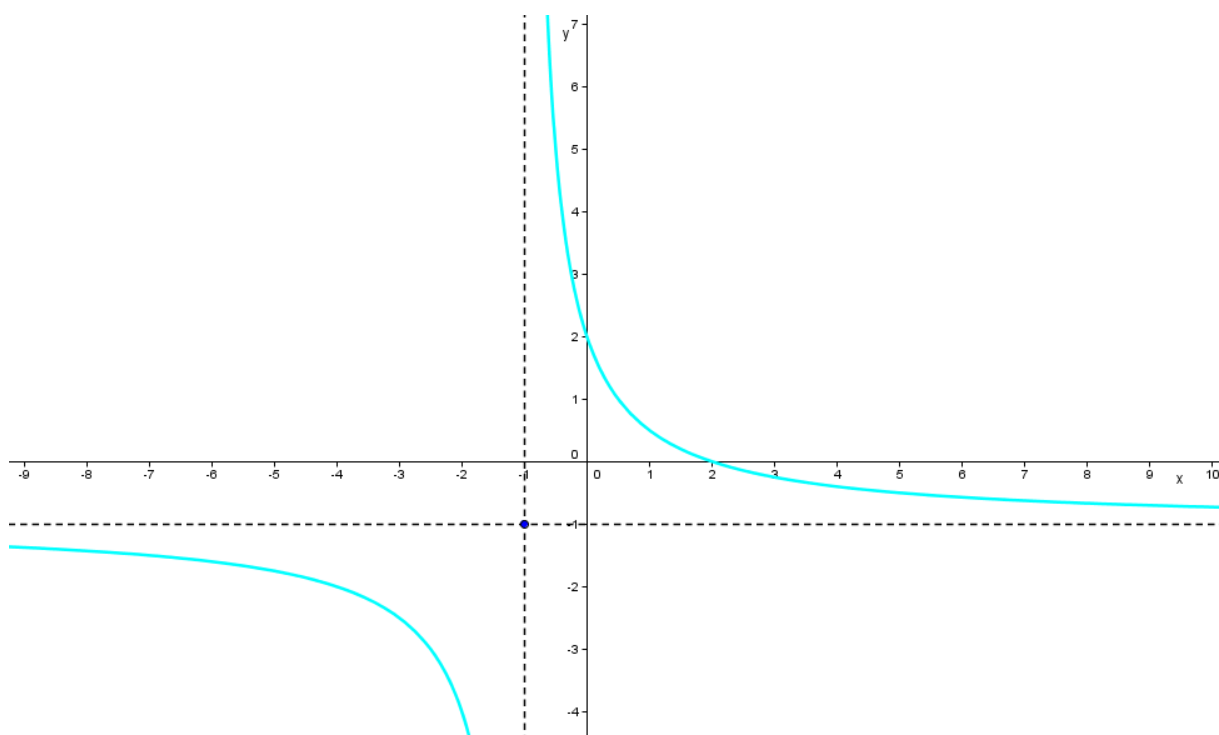
graf 2

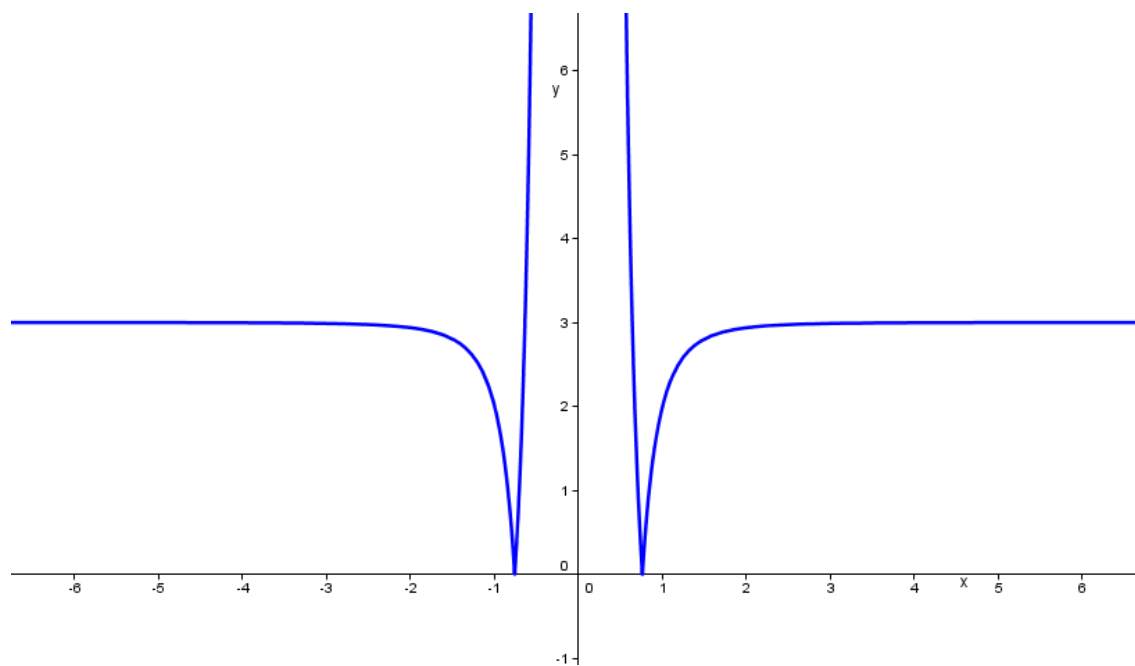
graf 3

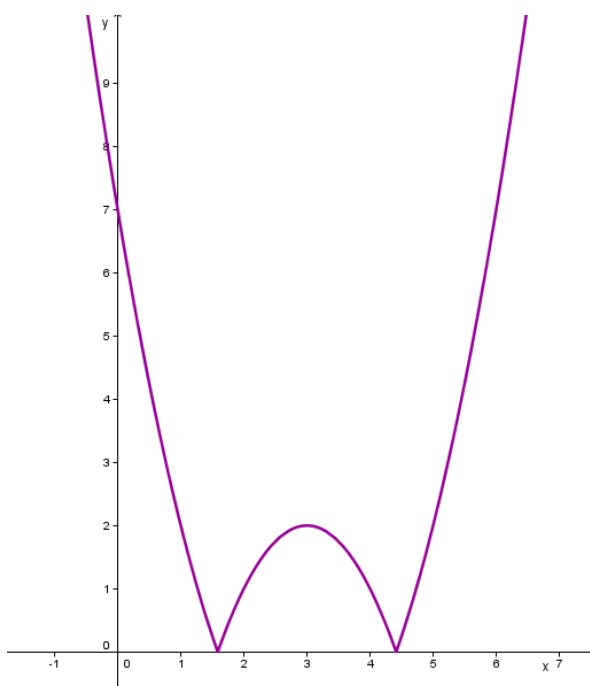
graf 4

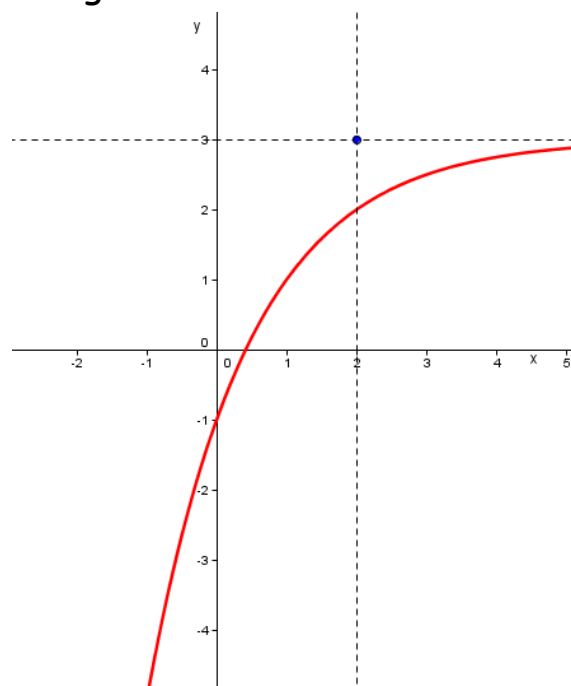
graf 5

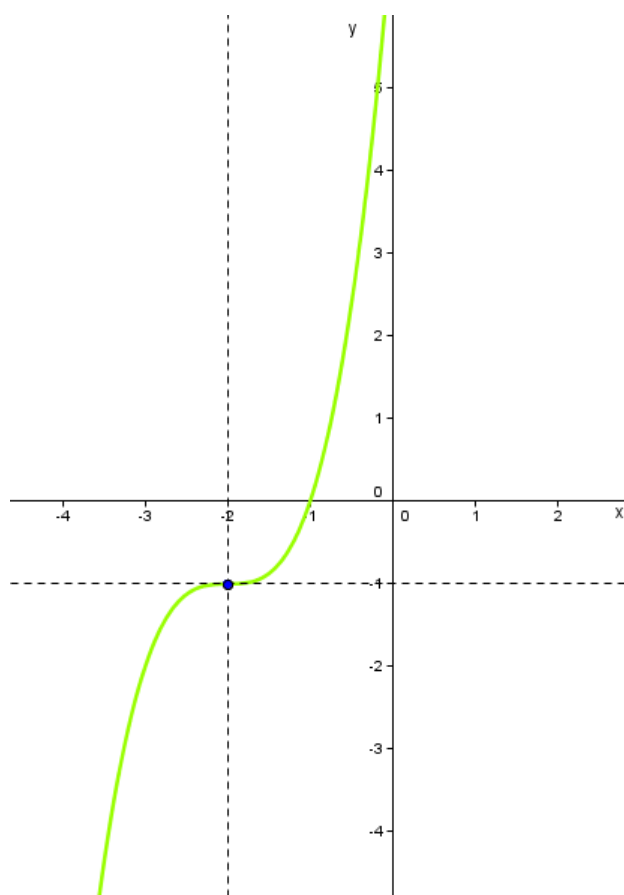
graf 6

graf 7

graf 8

Příklad 2.

U všech funkcí z příkladu jedna určete jejich vlastnosti.

- definiční obor
- obor hodnot
- monotónnost
- omezenost
- extrémy
- paritu
- průsečíky
- periodicitu

ŘEŠENÍ

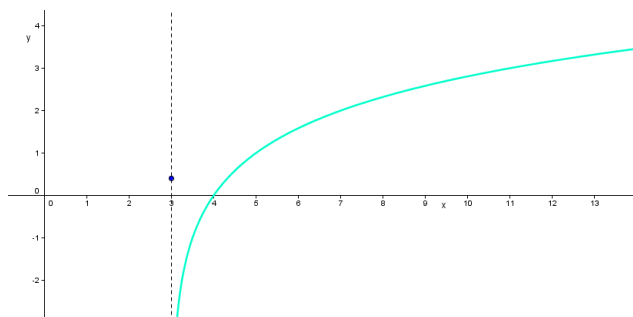
Příklad 1.

1d, 2b, 3h, 4e, 5c, 6g, 7a, 8f

Příklad 2.

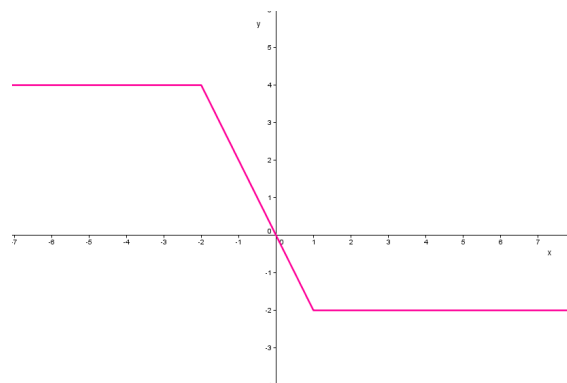
graf 1 $y = \log_2(x - 3)$

- $D = (3, \infty)$
- $H = \mathbb{R}$
- rostoucí
- není zdola ani shora omezená
- nemá maximum ani minimum
- není ani sudá ani lichá
- $P_x [4, 0]$
- není periodická

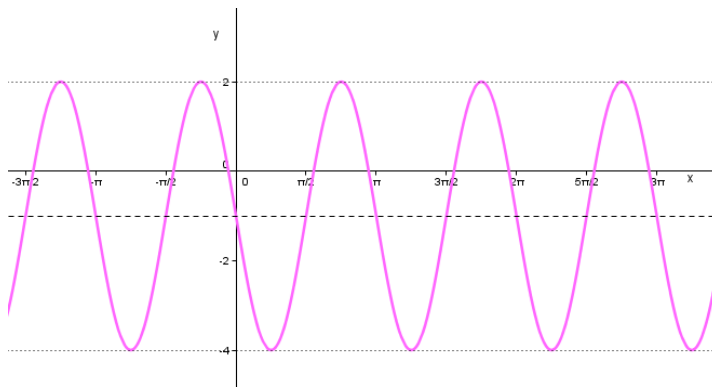
graf 2 $y = |1 - x| - |x + 2| + 1$

- $D = \mathbb{R}$
- $H = \langle -2, 4 \rangle$
- konstantní: $(-\infty, -2)$ a $\langle 1, \infty)$,
klesající: $\langle -2, 1 \rangle$
- zdola i shora omezená
- maximum pro $x \in (-\infty, -2)$ a minimum pro $x \in \langle 1, \infty)$
- není ani sudá ani lichá
- $P_x = P_y [0, 0]$
- není periodická

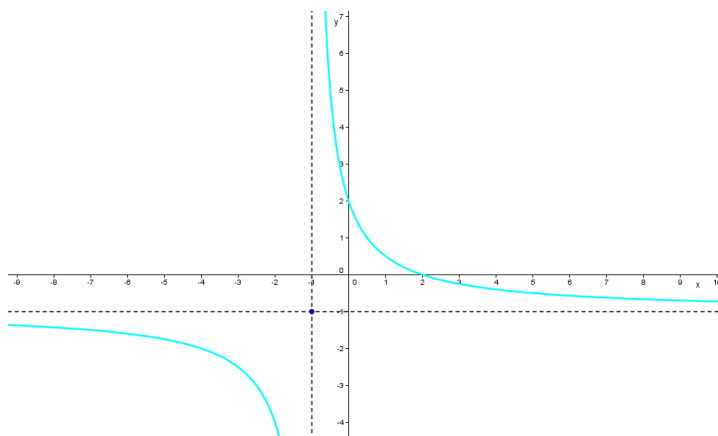
graf 3 $y = 3 \cdot \sin(2x - \pi) - 1$

- $D = \mathbb{R}$
- $H = \langle -4, 2 \rangle$
- rostoucí: $\bigcup_{k \in \mathbb{N}} \left\langle \frac{\pi}{4} + k\pi, \frac{3}{4}\pi + k\pi \right\rangle$
klesající: $\bigcup_{k \in \mathbb{N}} \left\langle \frac{3}{4}\pi + k\pi, \frac{5}{4}\pi + k\pi \right\rangle$
- zdola i shora omezená
- maximum pro $x = \frac{3}{4}\pi + k\pi$ a minimum pro $x = \frac{\pi}{4} + k\pi$
- není ani sudá ani lichá
- $p_y [0, -1]$
- periodická s $p = \pi$

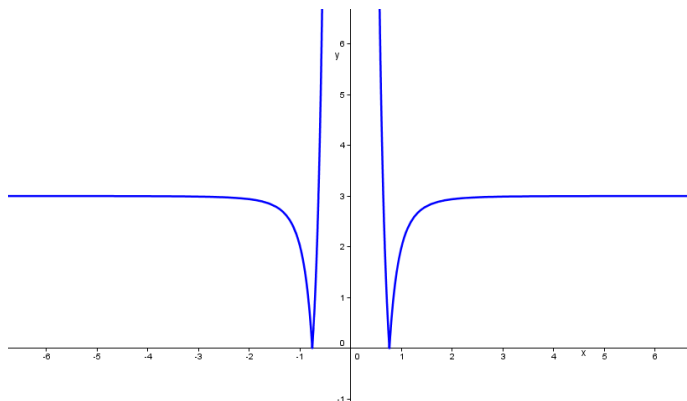
graf 4 $y = \frac{2-x}{x+1}$

- $D = \mathbb{R} - \{-1\}$
- $H = \mathbb{R} - \{-1\}$
- klesající: $(-\infty, -1)$ a $(-1, \infty)$
- není zdola ani shora omezená
- nemá maximum ani minimum
- není ani sudá ani lichá
- $p_x [2, 0]$, $p_y [0, 2]$
- není periodická

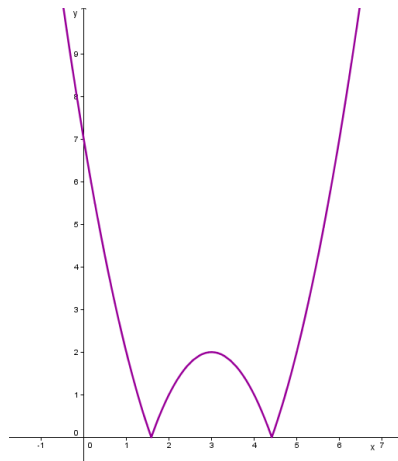
graf 5 $y = |x^{-4} - 3|$

- $D = \mathbb{R} - \{0\}$
- $H = \langle 0, \infty \rangle$
- rostoucí: $\left(-\sqrt[4]{\frac{1}{3}}, 0\right)$ a $\left(\sqrt[4]{\frac{1}{3}}, \infty\right)$
- klesající: $\left(-\infty, -\sqrt[4]{\frac{1}{3}}\right)$ a $\left(0, \sqrt[4]{\frac{1}{3}}\right)$
- zdola omezená
- minimum pro $-\sqrt[4]{\frac{1}{3}}$ a $\sqrt[4]{\frac{1}{3}}$
- sudá
- $P_X \left[-\sqrt[4]{\frac{1}{3}}, 0\right], \left[\sqrt[4]{\frac{1}{3}}, 0\right]$
- není periodická

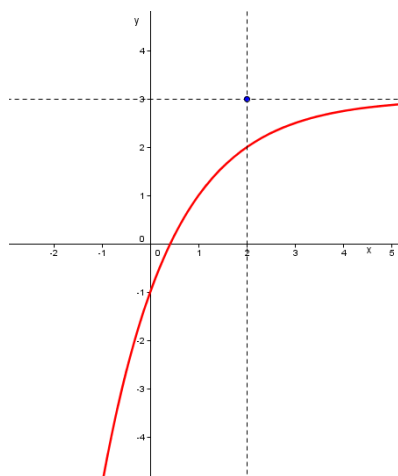
graf 6 $y = |(x-3)^2 - 2|$

- $D = \mathbb{R}$
- $H = \langle 0, \infty \rangle$
- rostoucí: $\langle 3 - \sqrt{2}, 3 \rangle$ a $\langle 3 + \sqrt{2}, \infty \rangle$
- klesající: $\langle -\infty, 3 - \sqrt{2} \rangle$ a $\langle 3, 3 + \sqrt{2} \rangle$
- zdola omezená
- minimum pro $3 - \sqrt{2}$ a $3 + \sqrt{2}$
- není ani sudá ani lichá
- $P_X [3 - \sqrt{2}, 0], [3 + \sqrt{2}, 0], P_Y [0, 7]$
- není periodická

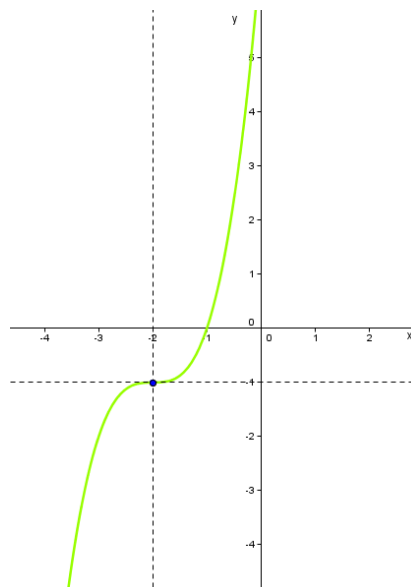
graf 7 $y = -\left(\frac{1}{2}\right)^{x-2} + 3$

- $D = \mathbb{R}$
- $H = (-\infty, 3)$
- rostoucí
- shora omezená
- nemá maximum ani minimum
- není ani sudá ani lichá
- $P_x [q, 0], P_y [0, -1]$
- není periodická

graf 8 $y = (x + 2)^3 - 1$

- $D = \mathbb{R}$
- $H = \mathbb{R}$
- rostoucí
- není zdola ani shora omezená
- nemá maximum ani minimum
- není ani sudá ani lichá
- $P_x [-1, 0], P_y [0, 7]$
- není periodická

Použité zdroje:

- Všechny použité obrázky nebo grafy jsou vlastní, vytvořené v programech Malování nebo GeoGebra.
- KUBÁT, Josef, Dag HRUBÝ a Josef PILGR. *Sbírka úloh z matematiky pro střední školy: maturitní minimum*. 1. vyd. Praha: Prometheus, 1996. Učebnice pro střední školy (Prometheus). ISBN 80-719-6030-6.
- ODVÁRKO, Oldřich. *Matematika pro gymnázia: posloupnosti a řady*. 1. vyd. Praha: Prometheus, 1995. Učebnice pro střední školy (Prometheus). ISBN 80-858-4991-7.
- PETÁKOVÁ, Jindra. *Matematika: příprava k maturitě a k přijímacím zkouškám na vysoké školy*. 1. vyd. Praha: Prometheus, 1998. Učebnice pro střední školy (Prometheus). ISBN 80-719-6099-3.

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost